GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajatóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30' cr. de fiacare publicare.

Nr. 50. Braslovu 13|1 Iuliu 1876.

Nr. prot. S. IX./p. 100.

Conchiamare.

In conformitate cu hotarirea adunarei generale a Associatiunei transilvane, tienute in Reghiqulu sasescu in 30 Augustu 1875 sub Nr. prot. XXVI., adunarea generala ordinaria a Associatiunei pentru anulu curentu, se conchiama in orasiulu **Sibiiu pe diu'a de 10 Augustu cal. n. 1876.**

Toti onoratii domni membri ai Associatiunei suntu rogati a luá parte in numeru catu se póte mai mare la acést'a adunare.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului Associatiunei transilvane, tienuta la Sibiiu in 3 Iuliu 1876.

Iacobu Bologa, Presiedinte. Dr. D. P. Barcianu, Secretariu.

Transilvani'a. (Adunare basericésca). Déra astadata érasi nu romanésca, ci romano-catholica, éra dupa nationalitate fórte amestecata, maghiara, germana si cevasi slava. Fiendu-ca si din acést'a noi romanii amu poté invetiá fórte multu, vomu impartasi despre densa unele informatiuni, care credemu ca trebue se fia instructive pentru noi. Lectorii nostri -si voru aduce aminte din publicatiunile altoru ani, ca decandu religiunea catholica in staturile casei Habsburg-Lotharingi'a nu mai este dominanta, si decandu are se lupte si ea fórte multu chiaru pentru existenti'a sa, episcopatulu seu ajunse in fine la cunoscintia si convictiune, ca de nu se va radimá si densulu pe asia numitii laici, seculari, mireni, adeca pe poporulu r. catholicu, are se o patia catu de reu, si asia de voia de nevoia archiereii adoptara principiulu comitelui Cavour: Eclesia libera in statu liberu. De aici urmara apoi de cativa ani incóce cunoscutele conferentie, sinóde, congresse, proiecte de statute regulatórie de autonomi'a basericei; din tóte acele inse resultate practice, realisate nu vedi mai nimicu. Lucrulu acesta se pare fórte misteriosu la toti aceia, cari nu cunoscu mai de aprópe blastematele maiestrii ce se jóca de catra una partita fórte periculósa in statu, spre a sugrumá nu numai ori-ce miscare libera la ori-care confessiune religiósa, ci spre a omorí chiaru christhianismulu fara distinctiune asia, in catu acea partita nu te intréba déca'ti faci cruce din drépt'a spre stang'a ori viceversa, déca pop'a teu pórta barba séu e rasu, déca te-ai botediatu prin afundare séu prin tornare, ci ea 'ti spune verde: Nu vréu nici o religiune, éra pre catu nu potu extermina religiunea si confessiunile religióse, le supunu la vointi'a mea, si cá se o pociu face acésta mai usioru, voiu mintí lumei, ca eu suntu statulu, caruia trebue se se supuna tóte societatile din lume, fia si religióse. Asia déra in ochii loru eclesi'a, societatea christhiana are totu atata védia si trecere, cá si de ex. societatile de asecurantia, cá si companiile de corabiere, de cali ferate, de mine si de alte ramuri industriali.

Excel. S'a episcopulu Michailu Fogarasi a conchiamatu adunare basericésca amestecata pe 6 Iuliu la resiedenti'a sa in Alb'a-Juli'a. In cerculariulu seu convocatoriu episcopalu dice, ca in a. 1875 nu a potutu convocá adunarea pentru diferite cause. Ve aduceti amente, ca in anulu trecutu nu s'au potutu conchiamá nici alte congresse si sinode totu pentru differite cause". Dn. L. Farcas care se ocupa cu mare zelu de cestiuni eclesiastice preste totu si de autonomi'a basericei rom. catholice in specialu, presupune in „M. Polgar" nr. 147, ca acele cause trebue se fia fórte grave, pentru-ca altumintrea nu ar' fi suferitu nici episcopulu, nici senatulu basericescu admininistrativu dela Clusiu cá „atatea agende importante cate s'au accumulatu dela 1874, se remana neterminate, precum insusi dn. Farcas observa acésta impregiurare. Numerulu rom. catholiciloru in Transilvani'a nu este mare, ca-ci elu abia trece peste 220 de mii, si aceia recrutati din tóte nationalitatile anume si dintre romani; acésta baserica inse sustinuta pana in epoc'a dualismului de catra curtea imperiala cu ambele bratie, ajutata in desvoltarea sa prin mai multe familii de magnati trecute dela calvinia la catholicismu, precum si prin unu numeru considerabile de familii germane militarie si civili venite in transilvani'a si naturalisate aici, cá de 150 ani, -si castiga cateva fonduri frumóse si unu numeru insemnatu de scóle institute filantropice etc. Cine ar' fi mai crediutu inse, cá si fondurile diecesei rom. catholice se se afle „in disordine", si totusi este asia. Acestu lucru bate cu atatu mai multu la ochi, ca averile basericei rom. catholice au fostu depuse de regula la statu; contabilitatea loru se aflá in manile functionariloru statului, caroru li se platesce salariu din veniturile aceloru averi, fora a intrebá pe cleru si pe poporu; interessele anuali se numera de acolo pelanga un'a miie si una de controlle. Curatu asia o pate metropoli'a gr. catholica din Transilvani'a si cea gr. resar. ortodoxa din Bucovin'a.

Si apoi totusi disordine? Si inca mare.. Cumu se póte? Prea usioru si écca asia, ca fondurile acestoru baserice suntu luate imprumutu de catra statu fara a intreba pe proprietarii loru, cá si fondulu de pensiuni alu officiariloru din armata in suma de 30 (treidieci) milióne apoi tocate fara urma asia, in catu nu mai au de unde se ti le dè, ci cu mare nevoia -ti numera abiá interessele castrate si ciungarite sub titluri de scadieminte diverse. De candu se totu vorbesce de autonomi'a basericei catholice in genere, s'au facutu incercari nenumerate cá se i se dè fondurile pe man'a si in administratiunea fia-carei diecese, care cumu ei compete. Mai antaiu li s'au denegatu sub diverse preteste de nimicu; éra candu capii dieceseloru si consistoriele loru au pasîtu la midiulocu cu óresicare energía, atunci li s'au amerintiatu, candu cu subtragerea nevoiesiei subventiuni dela statu (n'ar mai fi fostu asia cumu se dà), candu cu secularisarea averiloru basericesci, éra unoru archierei chiaru cu destituire! Din asemenea cause nici unii n'au suferitu atata, catu suferise fericitulu metropotitu gr. catholicu Alexandru si catu sufere in timpulu de facia prea demnulu seu successoriu Ioanu. Déra preste totu amu ajunsu acolo, in catu cei mai multi archipastori romanesci candu audu numai ca érasi trebue se mérga la B.-Pest'a, pare ca 'i tramite cineva in exiliu séu in captivitate. Mai toti barbati seriosi, plini de spiritulu evangeliei, simtu o grétia infricosiata candu sciu ca érasi voru fi necessitati a se terguí cá cu „negustorii" cei mai ordinari pentru drépt'a proprietate a dieceseloru, a basericei loru. Cá de trei ani incóce li se amerintia nu numai cu secularisarea dominieloru, pe care le castigasera predecessorii loru dela statu pentru inflorirea religiunei, sustienerea basericeloru, a clerului, a scóleloru si a celorulalte institute humanitarie, ci li s'a mai spusu curatu, ca statulu va secularisá si confiscá chiaru si fondurile in bani, edificiele, mosiîle si alte immobilii, pe care le-au cumperatu archiereii din banii loru si le-au datu clerului, scóleloru poporului. Si sciti pe ce se radîma acésta pretensiune a despotismului constitutionale? Se radîma pe maxim'a juridica „Accessorium sequitur suum principale," séu pe romanesce curatu asia: Principele N. N. daruise stramosiului teu, fostu generalu, dóue iepe si dóue vaci. Din acele patru vite in 170 de ani s'au prasitu cateva sute. Acuma vinu prefectii si deregatorii stranepotului si punu man'a pe tóta prasil'a aceea dicundu, ca ceea ce daruise principele N. N. nu fusese alu seu, ci alu tierei, si nu avuse dreptu a le doná. Mai multu: ei 'ti mai ceru si frenele, si sielele aceloru iepe si funile cu care fusesera legate acele dóue vaci, cá si cumu le-ar' cere cineva dela nisce furi inferati, la cari s'ar' fi aflatu vitele. Indesiertu le dici tu apoi: „Mei, nu fiti nebuni, cititi si vedeti, ca principele N. N. avuse si elu acelea vite cá donatiune dela acestu poporu, a carui religiune si baserica o ingrijimu noi; nu lasati religiunea in pielea góla, nu o degradati precum degradarati tiér'a, nu o faceti de batjocura, ca-ci adeveru dicemu vóue, fapt'a vóstra se va sparge in capetele vóstre"; pentru-ca ei in cele din urma -ti replica in tonu brutale: „Nóue nu ne pasa de voi si de popii vostri, ci ne pasa de pungile nóstre. Taceti, ca ve vomu face „lefi."

Adica archierei si preoti cu „lefi?"

„Da dieu cu lefi, pentru cá se ve potemu avé cu atatu mai usioru in potestatea nóstra, se ve tienemu de plete si de barba, mai alesu pe voi talhari de dacoromanisti."

Déra scólele?

„Nici o scóla mai multu in manile vóstre, ca voi ve faceti numai scóle romanesci. La Chantataru cu ele. Adù popo banii incóce ca'ti facu eu tie scóle, precum am inceputu se'ti facu in tiér'a Hatiegului (alias Valachia transilvanica la chronicari) prin Koos Ferencz, Réthi Laios et Comp."

Déra pe romano-catholicii maghiari de ce nu-i lasati cá se 'si administre densii averile loru cá baserica autonoma?

„Pentru-ca amu ingropatu tiér'a in datorii si nu ne-a mai remasu nimicu de zalogitu decatu numai mosiile basericei catholice, pe care vremu parte se le zalogimu, parte se le vendemu, ca de nu, vinu creditorii cá se ne iè tiér'a intréga zalogu. Decatu a sacrificá tiér'a, mai bine voimu se sacrificamu religiunea."

Ecca adeveratele cause, pentru care autonomi'a nu póte se prinda radecina in baseric'a rom. catholica. Écca si causele lacrimeloru pe care le vérsa intru ascunsu si adesea in tacerea noptiei metropolitulu Ioanu, episcopulu Pavelu si altii, éra unii copii cu mustetiele resucite in acelasiu timpu ii injura ca nu facu nimicu. Nimicu?? Apoi déca cumva nu facu ei nimicu (?), in locu de a perde timpulu irreparabile cu vorba multa saraci'a omului, cu publicatiuni adunate de prin respantii, dati ómeni buni se facemu noi, se le sarimu intru ajutoriu asia, precum saru calvinii, luteranii, rom. catholicii la ai loru.

Pana candu acésta maltratare si hostilitate in contra basericei nóstre?

G. Baritiu.

Brasiovu in 12 Iuliu 1876.

Cu privire la arestarea deputatului Mileticiu, despre care luaramu notiti'a in numerulu precedentu, primiramu mai multe detaiuri, de unde se póte vedé pecatulu si culp'a, ce se dice ca ar fi comiss'o dlu Mileticiu facia de statu si de legile sale. — Fiindu dlu Mileticiu deputatu in camera, arestarea lui nu s'a potutu intemplá, fora scirea si invoirea guvernului. Guvernulu a ordonatu deci, cá Mileticiu se fia arestatu si transferatu la Budapest'a. Ordinulu de arestare a sositu din Budapest'a in 4 Iuliu la 10 óre séra, candu procurorulu de statu dimpreuna cu presiedintele tribunalului si cu capitanulu orasiului Neoplant'a tienura indata conferintia si decisera, cá arestarea se se intemple in demanéti'a dilei urmatórie, adeca in 5 Iuliu. In diu'a acést'a la 3 óre demanétia, capitanulu orasiului Manoiloviciu si procurorulu de statu Popoviciu, insociti de 10 soldati din regimentulu Cesaroviciu intrara in cas'a lui Mileticiu, pre care procurorulu de statu lu scolà din patu si i anunciá in numele legii, ca este prinsu. Mileticiu protestá contra acestui pasu alu organeloru statului facia de dinsulu, inse protestulu nu ajutá nimicu. Elu trebui se urmeze. Diu'a de 5 Iuliu o petrecú in inchisórea orasiului pana la 6 óre sér'a, candu fu pusu pe vaporu si tramisu la Pest'a, cá nu cumva prin remanerea lui in Neoplat'a se se dé ansa la vr'o disordine.

Diuariele maghiare dicu, ca Mileticiu ar fi arestatu din caus'a unui articlu aparutu in „Zastava", unde ar provocá pe russi, cá se procéda cu imperatorele Alessandru asiá, precum au processu si turcii cu sultanulu Abdulu-Aziz. Totu in aceste diuarie cetimu inse, ca Mileticiu fu arestatu din causa ca dinsulu, cá corifeu alu serbiloru din Ungari'a, a amblatu se castige pentru Serbi'a nu numai bani, ci si voluntari.

Deputatulu Politu, aflandu de arestarea lui Mileticiu, a adressatu presiedintelui camerei Colomanu Ghyczy urmatoriulu telegramu: „Collegulu meu deputatu Mileticiu fu arestatu astadi demanétia. Am telegrafutu si ministrului de justitia. Neaflandu-lu partasiu la nice o crima, prin acésta arestare s'a violatu in modulu celu mai grosolanu imunitatea, de care s'a bucuratu pana acum fiacare deputatu din camer'a maghiara. Ceru scutulu legii in favórea collegului meu si regretu, ca prin acésta fapta Ungari'a s'a stersu din cadrulu staturiloru civilisate."

— Intelnirea imperatoriloru la Reichstadt a fostu si a trecutu si acum diurnalistic'a -si da tóta silinti'a a aflá ce s'a potutu petrece la acésta intelnire cu privire la evenimentele din Orientu. — Intre altele se dice, ca dlu Andrássy cu voi'a séu fora de voi'a ar fi spus'o verde dlui Gorciacoffu, cá Austri'a nu póte se sufere formarea unui complecsu mai mare de staturi slavice in Orientu, deórace prin acést'a s'ar periclitá esistinti'a sa de statu. Pentru aceea dlu Andrássy ar fi propusu, cá in totu casulu, ori se invinga, ori se nu invinga slavii contra turciloru, situatiunea territoriale actuale trebue se se pastreze nestramutata. — Ce va fi disu Gorciacoffu la acésta dorintia a dlui Andrássy, care tiene inca si astadi la proiectulu seu de reforme, nu potemu sci, inse scimu ce vedemu negru pre albu in Monitoriulu din Petrupole, unde se dice: „Austri'a trebue se intieléga, ca pre basea positiunei nóstre politice si etnografice noi suntemu amiculu si aliatulu ei naturalu. Póte se aiba deci tóta speranti'a, ca resbelulu in Orientu va remané dupa potintia localisatu. Noi pana atunci vomu sustiené pacea, pana candu se voru respectá interessele nóstre si nu vomu fi provocati la resbelu, candu apoi totu asiá de pucinu ne vomu spariá de resbelu, pre catu de multu-lu evitamu acum."

Scirile de pre campulu de resbelu sunt contradictórie. Slavii sustienu cu totu adinsulu, ca pana acum ei sunt invingutori; din contra turcii cu ajutoriulu guvernului nostru ne imbata cu sciri despre triumfulu si minunile armeloru turcesci, cari omóra pre serbi cu gramad'a si i alunga din tóte positiunile. — Fapta este inse, ca armat'a serbésca a strabatutu afundu in sinulu Turciei si-si sustiene d'ocamdata positiunile ocupate, de unde are se opereze mai departe. Scirile dela 7 Iuliu dicu, ca generalulu serbu a atacatu pe turci la Iavor, unde s'a incinsu o lupta de ciuci ore, care inse a remasu nedecisa. Alte trupe serbesci sub conducerea subcolonelului Ciolacanticiu a atacatu pe turci la Rasc'a si dupa o lupta de 10 óre i-a respinsu. Turcii s'au retrasu dupa Novibazaru, éra serbii au ocupatu totu terenulu dintre Rasca si Novibazaru. — In lupt'a dela Bielin'a au cadiutu 200 turci; serbii luara o flamura de a turciloru, o multime de pusci, cai si munitiune. — Scirile ce trecu prin censur'a guvernului nostru dicu, ca 1500 de Miriditi din Albani'a au primitu arme spre a lupt'a contra Muntenegrului. Asemenea aru avé de cugetu se faca si bosniacii catolici contra Serbiei. Acestia inse au cerutu d'ocamdata scutulu Austriei.

Scirile din 8 Iuliu sunt mai cu sama censurate de guvernu si prin urmare vestescu mari victorii reportate de catra turci. Se dice adeca, ca intre Ali-pasi'a si intre serbi a avutu locu o lupta la Gladniti'a. Serbii fura batuti totalu (?), incatu se retrasere in fuga selbateca dupa siantiurile dela Iavor, lasandu 1500 morti, totu atati'a raniti si o multime de materialu de resbelu. Perderile turciloru sunt neinsemnate. — Studentii (Softa) din Constantinapole au cerutu arme, cá se mérga contra inimicului. Cererea li se va implini.

Scirile dela 9 Iuliu sunt favorabile pentru serbi. Alu patrulea atacu alu turciloru sub comand'a lui Osmanu pasi'a asupra trupeloru serbesci dela Zaiciar fu respinsu cu mari perderi. Trupele serbesci trecura fluviulu Timocu si plecara catra Viddinu. — Colonelulu Anticiu a inceputu a bombardá fortulu Novibazar. Generalulu Cernaieffu a fortificatu Acpalanc'a spre a fi sigura contra eventualitatiloru; 1000 de bulgari s'au alaturatu la armat'a serbésca, ce operéza catra Nisiu. Asemenea se anuncia, ca mai multe mii de bosniaci s'au alaturatu la armat'a serbésca dela Drin'a, ce se afla sub comand'a lui Alimpiciu. — Totu despre acésta armata dela Drin'a se dice, ca s'a impreunatu cu armat'a muntenegrina, care a ocupatu fortulu turcescu Medun. — Scirile mai noue le inregistramu la altu locu.

Se dice, ca guvernulu romanu a tramisu Portei otomane o nota, in care dice, ca déca flotill'a turcésca de pe Dunare va strabate mai departe dela Viddinu, atunci Romani'a va considerá acest'a de violare a confinieloru si va trebui se intre in resbelu. — Totu odata se mai anuncia, ca aliantí'a intre Serbi'a si Greci'a ar fi deja inchiata.

Unu telegramu alui „Kr. Ztg." din Bucuresci anuntia, ca d. ministru alu affaceriloru straine M. Cogalniceanu a cerutu dela camera, cá se numésca o comissiune, cu care se se póta consultá asupr'a starei presinte a politicei esterne, avendu ai face totodata impartasiri importante. Elu adause: bubuitulu tunuriloru se aude la portile nóstre si Dumnedieu scie, déca in aceste grele impregiurari va fi de ajunsu tactulu si patriotismulu nostru! — Camer'a satisfacandu cererei ministrului, alese pe presiedinte, pe unu vice-presiedinte impreuna cu alti siepte membri din sinulu seu in acea comissiune.

Cererea dlui Cogalniceanu de a i se dá unu consiliu, din sinulu camerei, cu ajutoriulu caruí'a se póta conduce mai bine destinele tierei in afara, nu mai póte surprinde astadi, este inse o dovéda mai multu pentru grav'a situatiune in care se afla Romani'a in faci'a resbelului si a complicatiuniloru orientale. Dlu Cogalniceanu, catu de dibaciu ar' si fi elu in conducerea affaceriloru straine ale tierei, simte totusi in momentele de facia trebuinti'a unui consiliu, cu care se póta imparti responsabilitatea ce-i incumba. Respunderea acést'a catra tiéra fiindu dér' atatu de grea, trebuiesce cá decisiunile ce suntu a se luá se fia de o prea mare insemnatate. Pacea, liniscea póte chiaru viitoriulu tierei trebuie se fia agiangatu. Ce feliu voru fi dér' importantele sciri, ce le va comunicá ministrulu comissiunei parlamentare? Se face óre din partea vreunei din marile poteri pressiune asupr'a Romaniei, pentru cá se intre in actiune contra Turciei? Séu ca i se ofera Romaniei o alta aliantia in favorulu integritatii inaltei Porti? Este óre cestiunea Dunarei, care nelinisce̜sce atatu pe barbatii de statu romani? Se scie, ca turcii voiescu se opereze cu flotill'a loru de resbelu pe Dunare contra Serbiei. Guvernulu serbescu a protestatu contra unei operatiuni pe Dunare, cu cuventu, ca in virtutea tratateloru acestu fluviu este internationalu, va se dica nu póte se fia intrebuintiatu spre scopuri resboinice. Protestulu serbescu nu a potutu, decatu se provóce intregu consimtiementulu Romaniei. Acestu statu, a carui'a frontiera de catra miédia-di este numai Dunarea, trebuie se aiba unu interessu deosebitu pentru aceea, cá Dunarea se fia respectata cá unu fluviu internationalu. Apoi Romani'a si se vrea nu lesne póte lasá se tréca flotill'a turcésca pe lenga tiermurii sei, fara cá se i se impute, ca partinesce pe Turci'a.

Póte dér' obveni casulu, cá Romani'a se considere trecerea flotillei turcesci pe Dunare, de-o violare a fruntariei sale. Atunci insasi strict'a observare a neutralitatii proclamate ar' pretinde, cá armat'a romana se impedece cu ajutoriulu artileriei sale trecerea nailoru de resbelu turcesci. Deaici inse lesne se póte nasce cele mai grele complicatiuni pentru statulu romanu. Pericululu e imminentu, Romani'a trebuie se se decida la unu feliu, se iè positiune cu o di mai inainte facia de evenemintele, ce se petrecu cu atat'a rapiditate la fruntariele sale. Aci jace tóta greutatea momentului. Cumu se va decide? Respunsulu ni'lu va dá timpulu celu mai de aprópe. Fia cá dlu Cogalniceanu si consiliulu seu parlamentariu se gasésca adeveratele mediulóce, cari se póta scapá statulu romanu de periculele, ce'lu amenintia.

Cu viua multiumire cetimu in Monitoriulu oficialu alu Romaniei inaltulu decretu domnescu, prin care se acorda dloru T. Cipariu, G. Baritiu si I. Maximu medali'a „Bene Merenti" cl. I. pentru distinsele loru merite pe campulu sciintificu-literariu. Elu suna asia:

Ministerulu culteloru si alu instructiunei publice.

CAROLU I.

Prin grati'a lui Dumnedieu si vointi'a nationala, Domnu alu Romaniloru,

La toti de facia si viitori sanetate;

Asupr'a reportului ministrului Nostru secretariu de Statu la departamentulu culteloru si instructiunei publice, sub Nr. 5593,

Amu decretatu si decretamu:

Art. I. Acordamu medali'a „Bene-Merenti" clas'a I. dloru: Timoteiu Cipariu, canonicu prepositu alu Sf. metropolii de Blasiu, fostu vice-presiedinte alu societatii academice romane, pentru operile sale limbistice si istorice;

G. Baritiu, membru alu societatii academice romane, pentru operile sale istorice literare; si

I. C. Maximu, profesoru, membru alu societatii academice romane, pentru operile sale limbistice si didactice.

Art. II. Ministru Nostru secretariu de Statu la departamentulu culteloru si instructiunei publice este insarcinatu cu esecutarea acestui decretu.

Datu in Bucuresci la 17 Iunie 1876.

CAROLU.

Ministru secretariu de Statu la departamentulu culteloru si intructiunei publice,
G. Chitiu.

Bucuresci. Diu'a de St. Diuene.

.... In biletulu dv. de alaltaeri me intrebati, déca alegerile la camera au fostu in adeveru libere, séu influentiate totu cá mai inainte, ca-ci vaieraturile „Trompettei Carpatiloru" ar' fi desteptatu óresicare indoieli. Mai antaiu ve rogu, cá oricandu e vorb'a despre alegeri in Romani'a, se nu

alunecati ale judecá pe acele dupa cele ungurešci, cu care v'a batutu Ddieu pe dv., ca-ci ele differu una de alta, precatu differe romanulu de maghiaru in temperamentu, in educatiune si caracteru.

De 9 ani de candu ve dusera si pe dv. cá de hatiu la parlamentulu din B.-Pest'a, cate batai si omoruri electorali s'au intemplatu in Ungari'a si cate in Romani'a? In Ungari'a cu sutele, in Romani'a batai numai la unele orasie si in capitala, omoruri electorali dóue trei in capitala si in alte dóue orasie, éra aceste de catra ómenii cutarui ministru.

Si in acei 9 ani pe cati functionari au destituitu ministrii unguresci de interne pentru-ca s'ar' fi amestecatu in alegeri? Faceti bine inse de luati vreo diece nri ai „Monitoriului oficiale“ din Bucuresci si numerati pe acei functionari, anume subprefecti, pe cari ministrulu de interne d. Vernescu 'i-a destituitu, pe unii i-a datu si pe man'a procurorului, din causa, ca au facutu alegatoriloru sila morale, prin amerintiari séu promissiuni, cu scopu de a se recomendá ministeriului actuale. In catu pentru dn. Boliacu, eu aflu dorerea sa prea naturale. Alesu de atatea-ori in judetiulu Vlasca, acuma parasitu de vechii sei alegatori, omulu se simte fórte vetamatu. Eu inse in loculu dsale nu asiu fi candidatu astadata nicairi, si alesu fiendu ori-unde, nu asiu fi primitu cu nici-unu pretiu. Tóta tiér'a scie, ca dsa nu este numai adversariu politicu, ci vechiu inemicu personale alu celoru mai de frunte barbati din asia numit'a partita a rosiloru.

Suntu de nu me insielu, 15 ani, adica de candu „Romanulu“ era proprietatea unui consortiu si administratu de unu comitetu, ca s'a decisu cá numele lui Boliacu se nu mai intre in acelu diariu si ori-ce discussiune cu densulu se fia curmata pentru totu deauna. „Romanulu“ si-a tienutu parol'a data; din contra dn. Boliacu a continuatu a se certá neincetatu, a insultá pe dnii Rosetti, pe fratii Brateanu si pe multime altii, dupa-ce acestia ii intorsesera de multu dosulu. Acésta fù una din errorile cele mai grave ce potea committe unu omu alu politicei, care se scie stimá pe sine. D-lui Boliacu i se póte ertá errórea acésta, pentru-ca dsa este poetu si ómenii cu imaginatiune poetica suntu de regula nefericiti in politica. Preste acésta temperamentulu seu ferbinte, care nu sufere obiectiuni si observatiuni, l'ar' fi adusu in camer'a actuale in conflicte si mai grave cu multi collegi de ai sei, si apoi, nu sciu pentru-ce se mai caute unu sexagenariu inca si alte midiulóce de scurtarea vietiei, in locu de a imita pe betranii nostri, cari dupa-ce trecea de siesedieci si atati de ani, apucá pe calea basericei, -si vedea de sufletu, recitá Miluesce-me Dumnedieule si cantá: Din tineretiele mele multe patimi s'au luptatu cu mine. Dn. Boliacu are mari merite pentru natiune cá poetu si cá archeologu. Póte fi ca ven'a poetica i s'a mai subtiétu prin betranetie, déra cá archeologu depende numai dela densulu cá se adauge mereu la meritele castigate. Retragerea dsale din parlamentu erá necessaria inca si din acea causa, ca s'a compromisu prea greu prin desele laude ce incarcá pe dn. generalu Florescu, carui ii atribue marele meritu de a fi organisatu armat'a, candu natiunea in punctulu acesta este cu totulu de alta parere; ca-ci in adeveru, déca Romani'a are armat'a pre catu o vedemu si precum o vedemu, apoi eminentele acestu meritu este dupa Ddieu alu lui Stirbeiu-Voda pentru corpulu dorobantiloru, alu lui Alexandru Ioanu I si alu lui Carolu I pentru tóte celelalte trupe si in genere pentru tóta organisatiunea ei; éra anume déca corpulu oficiariloru au ajunsu la gradulu perfectiunei in care se afla astadi, acésta bucuria ne-a facut'o pe langa diliginti'a si patriotismulu fia-caruia dintre densii, domnitoriulu actuale asia, in catu déca Mari'a Sa la inceputu cá omu teneru, necunoscatoriu de tiéra si de ómeni, ar' fi comisu nu mai sciu ce errori in politica ori in administratiune, meritele sale pentru armata le-ar' correge pe tóte. Candu vreodata de dóue sute si mai bine de ani au avutu moldavoromanii curagiulu, cá in faci'a unui bellu fórte periculosu pentru Pórt'a ottomana, se proclame neutralitate fara armata macaru numai precum este acésta si turcii se nu aiba curagiulu a le imperá se se alature la óstea loru? Déra despre neutralitate, pe care vediu ca multi o intielegu fórte reu, vomu vorbí cu alta ocasiune.

Societatea geografica in Romani'a.

In 15 Iuniu a. c., I. S. Domnitorulu a binevoitu a primi pe vice-presiedintele societatiei Geografice romane, principele Alexandru Cantacuzino, si pe secretariulu generalu d. G. Lahovari, cari au avutu onóre a inmaná M. S. Domnitorului diplom'a de protectoru si presiedinte alu acestei societati, precum si cele cinci prime numere ale buletinului societatiei geografice pe Ianuariu pana la Maiu.

Totu cu acésta ocasiune au supusu I. S. Domnitoriului unu reportu despre lucrarile societatiei dela Februariu trecutu data adunarei generale, si pana in presentu, din care resulta, ca consiliulu societatiei a tienutu in acestu intervalu siese siedintie si ca principalele lucrari au fostu urmatóriele:

S'a pronuntiatu asupra reportului comissiunei numite spre a esamina geografi'a d-lui colonelu Slaniceanu, chart'a Romaniei a d-lui Masaloup si o traducere a d-lui maioru Crainicu.

S'a ocupatu cu chestiunea ridicarei unei colóne meteorologice in Bucuresci, in faci'a Universitatiei.

A cercetatu cererea ce 'i-a indreptatu comissiunea de geografia comerciala din Parisu pentru a formá si in Romani'a o asemenea sectiune, care se fia in relatiune cu comissiunea din Franci'a. — Sectiunea centrala din Parisu, care se preocupa acumu de strapungerea istmului de Panam'a si de crearea unui canalu interocianicu, se compune de d. Ferdinand de Lesseps, cá presiedinte, d. la Roncière le Nourry, senatoru, vice-admiralu etc., d. Meurand, directorele ministeriului affaceriloru straine, vice-presiedinti si d. Leon Douillet, secretariu.

Societatea a mai priimitu o scrisóre dela dn. baronu de Watwille impreuna cu unu regulamentu elaboratu de comissiunea congressului geograficu dela Parisu, la care Romani'a a fostu representata, pentru instituirea in fia-care tiéra a unui biurou centralu internationalu.

Consiliulu a admisu in aceste siedintie 56 membri noui, cari, adaugati la cei inscrisi deja, urca numerulu loru la 199 membri activi, si a indreptatu circularie catra tóte persónele notabile si de distinctiune din judetie, rugandu-le a da concursulu loru societatiei nóstre.

Societatea geogrofica a primitu scrisori si s'a pusu in schimbu de comunicatiuni cu mai multe societati geografice straine, precum cele din Bordeaux, Vien'a, Goth'a, Madridu, Rom'a, Lisabon'a, cari totu-deodata au tramisu si buletinele ce publica.

Biuroulu societatiei nóstre a tramisu o circularia tuturoru membriloru, anuntiandu-le, ca instalandu-se acum societatea definitivu cu archive, biblioteca, colectiuni, etc., va primí cu recunoscintia ori-ce daruri s'ar' oferí pentru inavutirea societatiei cu opere sciintifice.

Acést'a a fostu activitatea consiliului delegatu spre a urní lucrarile societatiei geografice pana la viitórea adunare generala, care se va tiené in Octobre, candu consiliulu va supune, afara de conferintie, si mai multe memorii cari i s'au indreptatu, si diferite chestiuni in desbaterea adunarei. „Mon.“

Conventiunea si annexele sale.

(Urmare).

TARIFU C.

La esirea din Romani'a.

Numirea articuleloru	Basea	Drepturi
Sare;	Scutite de dreptulu de esire	
Tutunu, foi séu fabricatu sub tóte formele sale;		
Faine;		
Carti, opere de cartografia si de musica, imprimate in Romani'a;		
Vinuri si otieturi;		
Rachiuri, alcooluri si bere;		
Petroliu brutu si rafinatu;		
Productele mineloru exploatate in Romani'a;		
Producte manufacturate in generalu;		

ACTU ADITIONALU.

Pentru a dá traficului districteloru fruntarieloru respective inlesnirile reclamate de trebuintiele comerciului silnicu, cele dóue inalte parti contractante au convenitu asupra celoru ce urméza:

1. Voru remané libere de ori-ce dreptu de vama la importatiune si exportatiune prin fruntariile Austro-Ungara si Romana in Austro-Ungari'a si in Romani'a:

a) Tóte cantitatile de marfuri alu carora dreptu de implinitu nu se urca la cifr'a totala de doi cr. v. a. séu 5 la suta din francu.

b) Érba, fenu, paie, frundie, fenu pentru ambalagiu si pentru astupatu, plante furagere, trestia de mare si trestia ordinaria, plante vii (butaci de vie), cereale in bóbe séu in spicuri, plante leguminóse, canepa si in nebatute, cartofi;

c) Stupi cu albine vii;

d) Sange de animale;

e) Lapte dulce si lapte batutu;

f) Carbuni de lemnu, de pamentu, turba, carbuni de turba;

g) Pietre pentru claditu si de cioplitu, pietre pentru pavagiu si pietre de móra, pietre ordinarie pentru ascutitu, gresii ordinarie pentru coase si seceri, tóte petrile séu taiate séu netaiate — dér' nici cioplite nici taiate cuadratu — sgura, petrisiu, nisipu, varu si ipsosu crudu, marga, argilu, si in generalu ori-ce felu de pamentu ordinariu, care serva pentru facerea caramidiloru, óleloru, pipeloru si vaseloru;

h) Caramizile;

i) Taritiele, fain'a de rapitia si alte resturi de fructe tescuite si uscate si de sementia oleaginosa;

j) Cenusie vegetabila séu de carbuni de pamentu, gunoiu pentru ingrasiatu pamentulu, lichidu turbure de vinu, lavuri, orzu coptu in coptoru pentru bere, coji de fructe, balagure, sfaramaturi de pétra séu de huma, lavuri de aru séu de argintu, pamentu de mocirla;

k) Pane si faina in cantitate de 10 chil.
Carne próspata „ „ „ 4 „
Brandia „ „ „ 2 „
Untu próspetu „ „ „ 2 „

2. Voru remané asemenea libere de ori-ce dreptu de vama la importatiune in Austro-Ungari'a prin fruntariile Austro-Ungara si Romana, precum si pe Dunare prin tóte porturile acestui fluviu, atatu din Romani'a catu si din Austro-Ungari'a, cerealele in generalu, productu alu pamentului Romaniei.

3. Vinurile de ori-ce feliu, productulu pamentului Austro-Ungariei, importate in Romani'a prin caile aratate in articululu precedentu, voru plati la intrarea loru in Romani'a, séu in butóie séu in butelii, unu dreptu ad-valorem de $5^1/_2$ la suta.

Vinurile Romaniei voru intrá prin tóte fruntariile Austro-Ungariei neplatindu, fia in butóie fia in butelii, de catu drepturile de intrare acordate natiunii celei mai favorisate, fara cá positiunea loru de astadi se fia in nici unu casu agravata.

4. Voru fi scutite de drepturile de vama de importatiune si de exportatiune si se voru bucurá de liber'a trecere afara de caile vamale, animalile de munca, instrumentele agricole, mobiliarulu si lucrurile ce tieranii, domiciliati la marginile fruntariiloru, voru importá séu voru exportá prin lini'a vamala pentru lucrarile loru agricole séu prin schimbarea domiciliului loru.

5. Animalele vii, importate dintr'unu territoriu pe celalaltu, nu voru plati reciprocu, la intrarea loru, decatu drepturile de importatiune, care suntu séu voru fi percepute in Austro-Ungari'a in comerciulu de fruntaria, conformu stipulatiuniloru tractateloru incheiate in acésta privintia cu natiunile cele mai favorisate.

6. Fainele si farinósele alimentarie, produsu alu industriei Austro-Ungariei, voru fi libere de ori ce dreptu de vama la importatiune in Romani'a prin frontierele Austro-Ungara si Romana, precum si pe calea Dunarei, prin tóte porturile acestui riu.

7. Productele pamentului proprietatiloru supusiloru celoru dóue inalte parti contractante, care s'ar' gasí despartite prin lini'a fruntaria Austro-Ungara si Romana de locuintie si ferme, voru fi scutite de drepturile de intrare si esire, candu se voru transportá in aceste cladiri (locuintie séu ferme).

Concesiunile cuprinse la Nr. 1 si la Nr. 4 suntu cu tóte acestea limitate pentru locuitorii unui locu de a lungulu fruntariei, care nu ar' trece in Austro-Ungari'a si in Romani'a distanti'a de 10 chilometri.

8. Cele dóue inalte parti contractante se voru intielege asupra precautiunilorn si mesureloru de luatu pentru a poté acordá unoru localitati, unde se va crede de trebuintia, liber'a trecere afara de caile vamale a obiecteloru cari suntu scutite in Austro-Ungari'a si in Romani'a, de drepturile de vama atatu la intrare catu si la esire, conformu legiloru si reglementeloru fia-careia tieri.

(Va urmá.)

Din comitatulu Clusiului 8 Iuliu st. n.

— Venindu de a se pertractá in prossim'a congregatiune a acestui comitatu objecte de mare importantia precum: arondarea comitatului, statutulu si bugetulu comunalu — se recere, cá onoratii membrii romani ai comitetului municipalu nu numai se participe catu de numerosi la acést'a congregatiune, ci se se si intruneasca prealabilu spre a se consultá asupr'a objecteloru de mai susu.

Se aduce deci prin acést'a la cunoscintia, ca spre acestu scopu se va tiené in presér'a adunarei comitatense la 5 óre d. a. in locuinti'a din Clusiu a subscrisului un'a conferintia prealabila, la care cu tóta onórea invitu pe o. d. membrii apartienatori clubului romanu.

Presiedintele clubului: A. Trombitiasiu.

Mai nou.

Bucuresci 10 Iuliu (Telegr.) Ministrulu-presiedinte a cetitu in camera o depesia, care dice, ca la cererea guvernului romanu Turci'a s'a invoitu a neutralisá Dunarea sub conditiunea. cá Romani'a se impiedece formarea bandeloru armate si liferati'a de arme, ear' Serbi'a se se invoiésca a nu atacá fortareati'a insulara Adakaleh, care se fia proviantata din partea Romaniei.

Acést'a telegrama e de mare insemnatate, ea constata, pentru casulu candu Romani'a si Serbi'a aru primi conditiunile puse de catra Turci'a o victoria diplomatica a guvernului romanu, de o mare gravitate politica.

Semlinu 10 Iuliu. Ducici cernéza Novivaros; Ciolokantici bombardéza Novibazarulu. Alimpiciu a luatu cetatea Miculu-Zwornik. —

In Iankova-Klissura au vulneratu turcii doi corespundinti francesi si pe unulu alui „N. Freie Presse".

Vien'a 10 Iul. Garnisón'a dela Salonichi a plecatu cu drumulu de feru la Mitrovitza spre intarirea trupeloru turcesci, deórace trupele serbesci a primitu la Novibazaru ajutoriu si stau se intrerupa legatur'a intre Salonichi si armat'a turcésca.

Totu din Vien'a se anuntia, ca Austro-Ungari'a a cerutu dela Serbi'a satisfactiune, pentruca serbii au pusicatu in vaporulu „Tisza". Guvernulu serbescu a corespunsu cerintiei austro-ungare si a datu declaratiune in scrisu, ca va pedepsí pe comandantele respectivu serbescu, si ca va luá mesuri stricte pentru cá in viitoriu se nu se mai repete unu asemenea inconvenientu. Mesurile luate de catra guvernu voru fi publicate in „Monitoriulu" serbescu.

Din Belgradu se mai telegraféza lui „S. d. T." ca trupele brigadierului Ostoiciu dela armat'a Timocului au ocupatu lini'a dela Bregova pana la Rakovitza.

Ciolocanticiu bombardéza fortareati'a Novibazar. Din Serbi'a turcésca vinu multime de ómeni in Serbi'a si ceru se li se dé arme. — Capitanulu Illiciu a luatu cu asaltu taber'a turcésca dela Iarinje. —

Scirile oficiale dela Constantinopole vorbescu totu numai despre invingeri de ale musulmaniloru. Déca aru fi adeverate aceste sciri, armat'a serbésca aru trebui se se considere astadi cá si batuta pe tóta lini'a. Oficialii si oficiosii turci inse una vedu, si alt'a se intempla. Acuma ei voiescu se scia, ca trupele serbesci, cari au atacatu in vinerea trecuta fortificatiunile Novibazarului si sembata positiunea turciloru la Sokidja, aru fi fostu batuti totalu de catra turci (?) si inca cu mari pierderi. — Cumu s'aru poté cá Serbii se bombardeze Novibazarulu, candu ei aru fi fost batuti cu deserversire innaintea acestei fortaretie? — —

Se scria ca imperatulu nostru Franciscu-Iosifu s'aru fi reintorsu veselu si cu bune sperantie dela convenirea s'a cu Alexandru I alu Russiei la Reichstadt. Imperatulu se fi disu catra o deputatiune de supusi din Bohemi'a:

„Aducu cele mai bune sperantie pentru sustienerea pacei. Fiti linistiti!" — Fiva-óre si cont. de Andrássy asia de linistitu cá monarchulu seu? —

Unele foi din Austri'a mersera pana a affirmá ca dela reusit'a conferintiei din Reichsstadt va depinde remanerea séu caderea contelui de Andrássy din inaltulu seu postu. La Reichsstadt adeca se fi avutu Andrássy a portá unu duellu formalu cu princ. Gorciacoffu, ca-ci asia chibzuira numitele diuarie, ca déca va succede ministrului nostru de esterne a castigá pe imperatulu Alexandru, pentru combinatiunea austro-ungara: de a nu interveni si a sustiené statu quo amelioratu in Turci'a, atunci Gorciacoffu va fi silitu a'si dá dimissiunea. In casulu contrariu, candu Gorciacoffu ar' reusí cu-o combinatiune favorabila slaviloru din Turci'a pre lenga imperat. Franciscu-Iosifu, atunci Andrássy va trebuí se si ia catrafusele si se plece din palatiulu dela Schönbrunn — acolo, de unde a venitu.

In curundu vomu vedé care dintre acesti doi duellanti infricosiati a esitu invingatoriu la Reichstadt. Deocamdata suntemu mai aplecati a nu dá o importantia prea mare convenirei din Reichstadt si a crede organului contelui Andrasy, care ne spuse innainte, ca acolo nu se va face nimicu decisivu, ca se voru intarí numai principiele conservatóre ale celoru trei aliati, ér' in colo va lucrá fia-care din cele trei imperatii, dupa cumu le va taiá capulu.

Invitamu la prenumeratiune

pentru

„Gazet'a Transilvaniei"

pe

semestrulu II-lea, sub conditiunile din fruntariu.

Cu numerulu acesta se incheie semestrulu primu. Dela 1-a Iuliu st. v. 1876 foi'a se va tramite numai celoru abonati.

Domnii cu creditele se binevoiésca a nu mai amaná.

Redactiunea.

Nr. 256.

Publicatiune.

Se aduce la cunoscinti'a publica, ca scaldele minerale dein Sangeorgiu in districtulu Naseudului se esarendéza prein licitatiune publica **pre 5 ani**, si anume: dein **1 Ianuariu 1877** pana la finea lui **Decembre 1881.**

De stabilimentulu scaldeloru se tienu:

1. Fontan'a cu ap'a minerala.
2. Teritoriulu tienutoriu de scalde cu una aria de 11 Iugere 464⁰ II.
3. Dereptulu de a luá taxe pentru dusulu apei minerale, de fie-care cilindru 1 cr. v. a.
4. Dereptulu precumu si datori'a de a dá viptu ospetiloru de scalda dein Sangeorgiu prelenga pretiulu ce se va defige.
5. Edificiale scaldeloru calde cu 14 cabinete si 20 cadi precumu si a celoru reci cu 4 despartiaminte.
6. Celealalte edificia, precumu: a) ospetari'a cu 1 sala, 2 odai, 1 bucatarie si 1 celariu; b) una casa pentru locuinti'a ospetiloru cu 12 odai mobilate; c) una casa pentru vigitoriu; d) unu ambitu; e) una glorieta; f) o cuglarie si g) unu ghietiariu.

Licitatiunea se va tiené in opidulu Sangeorgiu in faci'a locului, si terminulu se defige pe **29 Iuliu 1876** calind. nou inainte de amédiu la 9 óre.

Pretiulu eschiamarei este 1300 fl. v. a. pre anu.

Licitantele are a depune la comisiune, spre a poté licitá, unu vadiu de 10% a preciului eschiamarei.

Oferte sigilate, timbrate si provediute cu vadiulu prescrisu, se primescu pana in 28 Iuliu a. c.

Dela fitoriulu arendatore se pretinde testimoniulu de avere si moralitate, cautiune in bani de 2000 fl. v. a. séu in realitati in pretiu de 300 fl. v. a.

Celealalte conditiuni de licitatiune se potu vedea la Officiulu procesuale in Sangeorgiu.

Sangeorgiu in 1 Iuliu 1876.

Representanti'a comunala.

Nr. 3528—1876. 2—3

Concursu.

Din legatulu lui **Joseph Wehrmacher** unu stipend u de 400 fl. se afla de datu unui ascultatoriu ordinariu dintr'o scóla inalta séu dintr'unu institutu de invetiamentu de egala categoria séu unui studiosu, care si-a castigatu maturitatea séu indreptatirea de a cerceta studia inalte prin absolvirea unui gimnasiu superioru cá studiosu ordinariu séu a unei scóle reali superióre ori altui institutu pregatitoriu, si va produce despre acésta documente legale, si se da fora osebire de religiune si nationalitate, pe totu tempulu studialoru lui.

Competitorii au a-si produce la acestu Magistratu petitiunile timbrate si provediute cu documente pana in **15 Augustu a. c.** si in sensulu fundatiunii se dovedésca, ca sunt din Transilvan'ia ad. nascuti din partile, cari pana inainte de uniunea cu Ungari'a au formatu politicesce marele principatu Transilvani'a, si e fora midiulóce ad., ca neci elu insusi neci parintii lui nu possedu atata avere, cá se póta din ea porta spesele studialoru.

Brasiovu, in 7 Iuniu 1876.

Magistratulu urbanu si districtuale.

Cursurile

la bursa in 11 Juliu 1876 stá asia:

Galbini imperatesci — —	5 fl.	96	cr. v. a.
Napoleoni — — —	10 „	13	„ „
Augsburg — — —	100 „	90	„ „
Londonu — — —	127 „	75	„ „
Imprumutulu nationalu —	69 „	40	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	66 „	10	„ „
Obligatiunile rurale ungare	74 „	50	„ „
„ „ temesiane	73 „	—	„ „
„ „ transilvane	72 „	75	„ „
„ „ croato-slav.	82 „	50	„ „
Actiunile bancei — —	874 „	—	„ „
„ creditului — —	149 „	40	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru

IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.